

gósító harc és országunk gyökeres demokratikus átalakítása az a kiút, mely méltó a magyar nép szabadságeszményeihez, és egyben az emberséges, a szabad és boldogabb jövőendő záloga.

Az Angliai Magyar Tanács a külföldi magyar erők ily értelmű összefogását és irányítását kezdettől fogva fontos hivatásának vallotta, az otthoni Ideiglenes Nemzetgyűlés megalakítása óta pedig minden rendelkezésünkre álló eszközzel szorgalmaztuk, hogy minden becsületes magyar ember, odahaza és külföldön egyaránt, a nagy nemzeti célok megvalósításában minden erővel támogassa a magyar állami szuverenitás ideiglenes le-téteményesét, a Nemzetgyűlés elnökségét és annak felelős kormány szerveit.

Ugyanebben a szellemben ragadjuk meg az alkalmat arra, hogy jelen soraink útján – melynek szíves továbbítására az itteni USSR nagykövetséget kérjük fel, annak tartalmáról pedig a brit külügyminisztériumot szabályszerűen tájékoztattuk – az Angliai Magyar Tanács tagjai és tageszetei nevében felvegyük a közvetlen kapcsolatot hazánk állami szuverenitásának egyedül hivatott képviselőjével, az igen tisztelt Elnökséggel; és hogy annak őszinte készséggel bocsássuk rendelkezésére mindazt a helyzetünkből és helyi lehetőségeinkből adódó segítséget és együttműködést, melyre nehéz és felelős-ségteljes munkájukban, hazánknak szabad, független és demokratikus boldogabb jövőendő felé való vezetésére irányuló céljainak megvalósításában magyar hazánknak és népünknek szolgálatára lehetünk.

hazafias üdvözléttel

az Angliai Magyar Tanács nevében

Elnök, s. k.

PIL 704. f. 81. ó. e. (fogalmazvány). Közli: KMVÍ II. 368-369.

16. KÁROLYI MIHÁLY ANTHONY EDENHEZ

(London, 1945. február 9. után)

Dear Mr. Eden,

Enclosed, for your information, copy of the letter which I am sending to the Presidium of the Provisional Assembly in Hungary.¹

You will understand what a great importance we attach to establish direct contact with the Hungarian Provisional Assembly as we believe that the Hungarians who have lived in this country and in U.S.A. should influence in a favourable way the relations between the West and Hungary.

We would very much appreciate if you would occasionally² help us in this endeavour.

Believe me,

Yours sincerely

PRO FO 371/48490 (eredeti)

*

Tisztelt Mr. Eden,

Tájékoztatására mellékelem annak a levélnek másolatát, melyet a magyarországi Ideiglenes Nemzetgyűlés Elnökségének küldök.¹

Ön meg fogja érteni, milyen nagy fontosságot tulajdonítunk a magyar Ideiglenes Nemzetgyűléssel való közvetlen kapcsolat felvételének, abban a meggyőződésben, hogy az itt és az USA-ban élő magyarok kedvezően fogják befolyásolni a Nyugat és Magyarország kapcsolatát.

Nagyon hálásak lennénk, ha Ön alkalomadtán² segítené ezt a törekvésünket.

¹ A levélhez mellékelve az Angliai Magyar Tanács üzenetének angol fordítása. A szöveg hasonló, de nem teljesen azonos azzal, amit az eredeti fogalmazvány alapján közlünk s ami a KMVI II. kötetében is megjelent. A feltehetőleg végleges, korrigált szöveg eltérései a következők: az első bekezdésben kijavították azt a rossz megfogalmazást, mintha a Nemzetgyűlés saját elnöksége vezetése alatt állna: bizalmát „az Ideiglenes Nemzetgyűlés és a tisztelt Elnöksége által kinevezett Ideiglenes Kormány” iránt fejezi ki. A második bekezdésben a fordításban nem szerepel az ENSZ. A negyedik bekezdésben nem szerepel a „szabályszerűen” kifejezés.

A levelet február 21-én iktatták, és a következő napokban foglalkoztak vele. Bíráló vagy más megjegyzést nem tettek rá. Eden külügyminiszter magántitkára február 27-én úgy rendelkezett, hogy a nyugtázáson túl válasz nem szükséges. Károlyi levelét a Magyar Tanács helyzetének megfelelően eleve óvatosan fogalmazta meg, mint aki nem kíván választ vagy állásfoglalást provokálni

² Ez a szinte felesleges szó – amely az „alkalomadtán”, „esetleg” vagy „alkalmilag” magyar szavakkal fordítható – is arra való, hogy a segítség kérését Eden ne tekintse felszólításnak vagy rendszeres támogatás igénylésének.

17. AZ ANGLIAI MAGYAR TANÁCS ÜZENETE A VÖRÖS HADSEREGNEK

(London, 1945. február 16.)

Az Angliai Magyar Tanács Budapest felszabadítása napján köszönetet óhajt mondani a diadalmas Vörös Hadseregnek, amely hősi harcával megtisztította fővárosunkat a német fasiszták és magyar cinkosaik elnyomásától.¹ A győzedelmes szövetségesek oldalán a magyarság is megtalálja helyét a békeszerető népek sorában. Budapest felszabadítása egybeesik a három szövetséges nagyhatalom új világot hirdető határozatainak közzétételével, amelyek biztosítják a világ számára a békét és boldogulást.

Az angliai magyarság hálával emlékezik meg arról, hogy a Vörös Hadsereg minden igyekezetével el akarta kerülni fővárosunk pusztulását.

Kegyelettel gondolunk azokra a hős vöröskatonákra, akik életüket adták a Budapest felszabadításáért vívott harcban.

PIL 704. f. 40. ó. e. (fogalmazvány). Közli: KMVI II. 370.

¹ Kérdéses, hogy a dokumentum Károlyi Mihály levelének tekinthető-e? Nyilván rádióüzenet, a Magyar Tanács anyagában maradt fenn – Károlyi nem írta alá, és nem tűnik az ő fogalmazványának, másrészt hozzájárulása nélkül sem készülhetett. A kötetbe való felvétele mellett főleg az szólt, hogy Károlyiné felvette KMVI-ba. – A Magyar Tanács 1945. február 25-én felszabadulási ünnepséget tartott, mintegy 220 résztvevővel, ahol Károlyi mellett Révai András és Szűcs Miklós beszélt. Üdvözölte az ülést a megjelent Pudov alezredes, a londoni szovjet katonai misszió tisztje, Tom Wintringham a spanyol polgárháború brit zászlóaljának parancsnoka és R. Birch, a londoni mérnökszakszervezet elnöke. (*Hungarian Bulletin, 1945. május.*)

18. BÖHM VILMOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Råsunda, 1945. február 17.)

Kedves Elnök Uram!

Engedd meg, hogy hetvenedik születésnapod alkalmából a bajtársi hűség igaz szeretetével üdvözöljelek. A magyar nép mai generációjának legnagyobb fia 70-ik életében végre megérhette élete nagy küzdelmének politikai diadalát. Ez a nap nemcsak a Te ünneped, ez az óra a magyar nép jelentős évfordulója. Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos mellett Te vagy, Elnök Uram, a magyar nép szabadságharcának harmadik hőse. Vállaltad hatalomban gazdag osztályodnak ellenséges üldözését, hogy a szegény magyar nép érdekeit szolgálhassad. Krózsusi vagyont, hatalom lehetőségének birtokát elvetted Magadtól, vállaltad a szegénységet, nyomort, az üldöztetést, a szörnyű hontalanságot, hogy a magyar függetlenség, szabadság és a magyar szabadságharc zászlaját lobogtathasd.

A 70-ik életév küszöbén, sok szenvedés és vér árán a történelem igazolta tanításaidat és elvhűségedet. Üldözödted: a gonosz ellenforradalmat, a fasiszmust, a nácizmust és an-